



Теорія і методика професійної освіти

УДК 378.637.016:78.091

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16729818>

Рефлексивно-усвідомлений аспект формування готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у фахову діяльність

Лю Чуцьзян

аспірант факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0009-0007-8101-9465>

Прийнято: 18.07.2025 | Опубліковано: 29.07.2025

Анотація. У статті розкриваються особливості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій з позиції рефлексивно-усвідомленого конструкту, який сконцентовано на відстеженні алгоритму осмислення майбутніми вчителями музичного мистецтва естетичної картини музичного світу, власного навчання та професійної діяльності через міркування і рефлексивні дії. Розкрито, що ядром рефлексивно-усвідомленого компонента стають наявні установки, цінності і норми, котрі уможливають запуск механізму саморозвитку, побудову себе в професії і переосмислення свого єства відносно професійних норм і світогляду. Визначено критерій рефлексивно-усвідомленого структурного компонента, яким виступає ступінь усвідомленої здатності студентів факультетів мистецтв до аналітичного оцінювання музично-педагогічної діяльності. Означено показники даного критерію, а саме:



уміння аналізувати різноманітні аспекти музично-педагогічної роботи (спрямованість на фіксацію основних етапів музично-педагогічної діяльності, включення саморефлексивних дій щодо емоційних настроїв, станів, думок, тощо); прояв уміння оцінювання мистецьких творів (центральний індикатор у відображенні глибини і зрілості мистецького світогляду студентів, що позначається на процесі оцінювання мистецьких творів, які узгоджуються з їх музичними уподобаннями, смаками, ідеалами, ціннісними орієнтаціями); уміння використовувати прийоми та засоби мультимедіа (унаочнює вміння студентів діяти через використання мультимедійних засобів як комплексного впливу на органи чуття, як способу подання і зберігання інформації різного типу тощо). Доведено суттєве значення рефлексивно-усвідомленого конструкту для формування готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій, що уможлиблює запуск механізму саморозвитку, побудову себе в професії і переосмислення свого єства відносно професійних норм і світогляду.

Ключові слова: рефлексивно-усвідомлений конструкт, готовність студентів факультетів мистецтв, впровадження інновацій, фахове навчання, естетична картина музичного світу.

Reflexive-conscious aspect of forming readiness of students of faculties of arts to implement innovations in professional activity

Liu Chunjiang

Postgraduate Student,

Faculty of Arts named after Anatoly Avdievsky,

Dragomanov Ukrainian State University,

Kyiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0007-8101-9465>



Abstract. *The article reveals the features of readiness of students of faculties of arts to implement innovations from the position of reflexive-conscious construct, which is focused on tracking the algorithm of comprehension by future teachers of music of the aesthetic picture of the musical world, their own learning and professional activity through reflections and reflexive actions. It has been revealed that the core of the reflexive-conscious component is formed by existing attitudes, values, and norms that enable the launch of the mechanism of self-development, self-construction in the profession, and rethinking of one's essence in relation to professional norms and worldview. The criterion of reflexive-conscious structural component is determined, which is the degree of conscious ability of students of faculties of arts to analytically evaluate musical and pedagogical activity. The indicators of this criterion are determined, namely: the ability to analyze various aspects of musical and pedagogical work (focus on recording the main stages of musical and pedagogical activity, inclusion of self-reflective actions regarding emotional moods, states, thoughts, etc.); the manifestation of the ability to evaluate works of art (the central indicator in reflecting the depth and maturity of students' artistic worldview, which affects the process of evaluating artistic works that align with their musical preferences, tastes, ideals, and value orientations); the ability to use multimedia techniques and tools (demonstrates students' ability to act through the use of multimedia as a complex influence on the senses, as a means of presenting and storing various types of information, etc.). The significant importance of the reflexive-conscious construct has been proven for the formation of the readiness of students of the faculties of arts to implement innovations is revealed, which makes it possible to launch the mechanism of self-development, build oneself in the profession and rethink one's nature in relation to professional norms and worldview.*

Keywords: *reflective-conscious construct, readiness of students of the faculties of arts, implementation of innovations, professional training, aesthetic picture of the musical world.*



Постановка проблеми. Сучасна мистецька освіта в Україні висуває інноваційну модель її упорядкування, націленість на формування компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва у просторі побудови індивідуальної освітньої та професійної траєкторії під час підготовки майбутніх фахівців у системі інноваційної навчальної діяльності. У зв'язку з цим змінюються й вимоги до мистецької освіти у векторі напрацювання шляхів оновлення фахової підготовки на факультетах мистецтв класичних університетів з метою формування самостійної творчої позиції студентів факультетів мистецтв як новаторів-упорядників навчального фахового ландшафту завдяки оперуванню формами, прийомами і методами інноваційної діяльності.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Основоположними для осмислення сутності та змісту поняття «інноваційна діяльність» у фаховій підготовці студентів факультетів мистецтв є філософські погляди А. Алексюка, В. Андрущенко, І. Бежа, Г. Волинки, І. Зязюна, В. Ільїна, В. Кременя, В. Лугового, С. Пролєєва, Л. Флека, Я. Шрамка та інших учених. У наукових працях педагогів та психологів (Г. Балл, І. Бичко, Л. Бобик, О. Бордюк, Т. Калюжна, В. Ковальчук, О. Коханова, Н. Кустова, О. Пасєка, В. Плєскач, Л. Ребуха, Ю. Рогушина, О. Сергєєнкова, О. Столярук та ін. [5; 6; 8; 9; 12], дослідницьку увагу акцентовано на цілеспрямованих діях й творчо-організованих закономірностях інноваційної діяльності. У працях педагогів-музикантів (А. Бондаренко, Л. Гаврілова, А. Козир, О. Гусаченко, В. Лабунець, Л. Ліхїцька, Вей Лімін, О. Олексюк, Ю. Олійник, Г. Падалка, О. Реброва, Н. Сєгеда, Т. Ткаченко, М. Ткач, І. Хомич, В. Шульгіна, О. Щолокова) інноваційна діяльність висвітлена як система вільної самостійної дії особистості, продуктивного стилю мислення, активного освоєння й оригінального перетворення дійсності [1; 2; 3; 4; 7; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Між тим, на наш погляд, потребує додаткового вивчення рефлексивно-усвідомленого конструкту формування готовності студентів факультетів мистецтв до



впровадження інновацій у фахову діяльність. Зокрема, виділення *критерію* сформованості рефлексивно-усвідомленого компонента зазначеного феномена, підбір *показників* до нього та їх характерологічний аналіз. Це дозволяє створити таку основу фахового навчання, що забезпечує сформованість компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у полі новаторського вирішення завдань на межі знань різних дисциплін завдяки оперуванню формами, прийомами, засобами і методами інноваційної діяльності.

Метою статті є розкриття інноваційної діяльності студентів факультетів мистецтв у контексті рефлексивно-усвідомленого аспекту формування готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій у фахову діяльність.

Виклад основного матеріалу. Рефлексивно-усвідомлений компонент сконцентровано на відстеженні алгоритму осмислення студентами факультетів мистецтв естетичної картини музичного світу, власного навчання та професійної діяльності через міркування і рефлексивні дії. Ядром даного компонента стають наявні установки, цінності і норми, котрі уможливають запуск механізму саморозвитку, побудову себе у професії і переосмислення свого єства відносно професійних норм і світогляду. Отже, *критерієм* рефлексивно-усвідомленого компонента є ступінь усвідомленої здатності студентів факультетів мистецтв до аналітичного оцінювання музично-педагогічної діяльності.

Першим показником ми виокремили уміння аналізувати різноманітні аспекти музично-педагогічної роботи. Цей показник спрямовано на фіксацію основних етапів і фаз музично-педагогічної діяльності, а саме рефлексію змісту навчального матеріалу, безпосередньо діяльнісного аспекту, а також включення саморефлексивних дій щодо настроїв і станів, думок, емоційних фонів та іншого в процесі роботи. Доречно у даному сенсі навести визначення Т. Ткаченко, яка підкреслює, що «особливе значення мають рефлексивні процеси, процеси аналізу та прогнозування ефективності дій» [10, с. 161]. Науковиця нагадує, що



надзвичайно важливими такі дії стають у процесі оволодіння вокалом, коли акти студента умовно поділяються на спектр минулого, актуального і перспективного бачення, на тлі чого вони набувають здатності вчитися відокремлювати «ідеальне», «актуальне», «відрефлексоване».

Окрім того, студенти мають навчитися аналізувати плідність своїх дій у параметрах розподілу репетиційного часу. Маємо зазначити, що у науково-методичній літературі саме цей аспект діяльності містить для початківців найбільш проблемну і сліпу зону. Це пояснюється відсутністю у них належного досвіду, коли тривалість роботи студентів з учнями над певним параметром музичного тексту часто призводить до виснаження ресурсів як викладача, так і студентів, відтак втрачається відчуття реального часу, у колективу поширюється загальний негативний фон і виконана робота полярно змінюється з елементу радості творчості на втому, важкість і відсутність активності. Інша сторона може проявлятися у надмірній поверховості роботи, коли проблемний епізод не відпрацьовується належним чином і з'являється надлишок репетиційного часу, водночас проявляється певна халатність.

Ще одним аспектом музично-педагогічної роботи ми розглядаємо налагодження комунікації та взаємодії студентів із мистецьким колективом. Як відомо, керівники обирають різні стилі діяльності та спілкування з творчим колективом згідно особливостей свого темпераменту та необхідного способу управління, але саме рефлексивна складова дозволяє коригувати це на основі розуміння своїх сильних і слабких сторін, заданих генетично. Вокальне навчання потребує такого контакту, де утворюється духовне зближення, з'являється творче взаєморозуміння, конструктивність дій. У обґрунтуванні даного показника ми спираємось на наукову позицію О. Сергеєнкової, яка накреслює провідні риси, котрі необхідні для здійснення педагогічної діяльності, а саме: дидактичні, академічні, гностичні, конструктивні, перцептивні, мовні, комунікативні, експресивні, організаторські, сугестивні, прогностичні [8, с. 135].



Отже, цей показник включає засоби і результати соціальної перцепції, міжособистісних стосунків, які обирають студенти факультетів мистецтв. Це може бути проявлено у відповідних динамічних характеристиках взаємодії, таких як: гнучкість-консерватизм; імпульсивність-обережність; стійкість-нестійкість; емоційність ставлення до учнів (учасників колективу); тривожність-врівноваженість та ін. Також ці характеристики в своїй сукупності стають фундаментом для обрання способу управління, де класичними є авторитарний, демократичний і ліберальний стиль діяльності.

Тому вміння аналізувати комунікацію і взаємодію з учнями як здатність належним чином виконувати професійні дії буде свідчити про ступінь автоматизованості та контролю свідомості студентами цього процесу. До того ж, аналіз способу взаємодії може відбивати ставлення студентів до професійної діяльності, що стає підставою для набуття ними авторитету в колективі, тому ми розглядаємо додаткові, але важливі для роботи риси, як справжня, формальна і оманлива спрямованість своїх дій.

Серед провідних умінь музично-педагогічної роботи висувається спроможність охопити усі ланки необхідних дій з організації репетиційної і концертної діяльності належним чином. Кожен аспект роботи завжди потребує від студентів факультетів мистецтв інтелектуальних, комунікативних, моральних, духовних, фізичних енергозатрат, виділення часу для їх поповнення, розуміння особливостей недотримання режиму, урахування причинно-наслідкових зв'язків та іншого. А також, в результаті налагодження і збалансування даних ланок роботи, важливим є утримання досягнутого рівня. Це можливо тоді, коли студенти уникають академічної замкненості, про яку піднімає питання Г. Падалка у своєму науковому доробку [4].

За переконаннями вченої, конструктивна сторона аналізу своєї діяльності дозволяє значно підвищувати її якість, в результаті чого підвищується самооцінка студента. Окрім того, Г. Падалка пов'язує вміння аналізувати результати



музичної діяльності з розвитком умінь студентами слухати себе під час виконання, контролювати свої дії. Вона стверджує, що «навички контролю за виразністю трактовки, за станом виконавського апарату необхідні студентам для досягнення виконавської майстерності», що в свою чергу відшліфовує педагогічні уміння самоконтролю щодо педагогічних дій [4, с. 49].

Серед аналітичних умінь окремо наголосимо на правильному діагностуванні суто музичних і педагогічних явищ, від чого буде залежати цілепокладання, планування необхідних актів діяльності. Особливо значущими стають урахування різниці репетиційної і сценічної діяльності, де виникають різні чинники впливу. Такий аналіз дозволяє долати та уникати інерційні явища у творчій діяльності, коли разове досягнення певної цілі конкретними способами втрачає свою дію наступного разу, адже студент знижує пильність і розраховує на плідність прокладеного шляху. Саме тут криється небезпека ймовірного провалу, тому уміння аналізувати свої дії без упередженості й поширювати увагу на різні аспекти музично-педагогічної роботи повертають її у плідне русло.

Другим показником рефлексивно-усвідомленого компонента ми виділили прояв уміння оцінювання мистецьких творів. Даний показник стає центральним індикатором у відображенні глибини і зрілості мистецького світогляду студентів, що має динамічну природу виявлення. Зазначимо, що розуміння істотно позначається на процесі оцінювання мистецьких творів, адже збагачується якісна характеристика, тому головними робочими операціями є аналіз і критика творів мистецтва, які узгоджуються з музичними уподобаннями, тобто зі смаками та ідеалами студентів факультетів мистецтв.

Доречно в обґрунтуванні даного показника урахувати містку позицію О. Ребрової, яка деталізує цей процес у контексті створення художнього образу твору. Автор виокремлює наявність ментальних настанов на сприйняття і оцінювання художнього образу. Активними, згідно її точки зору, є емоційно-асоціативні, інтуїтивні і свідомо-позасвідомі налаштування людини, які походять



із засвоєних стереотипів оцінювання мистецьких явищ [4, с. 98]. Такі стереотипи формуються у навчанні у формі настанов чи заданих алгоритмів і рекомендацій авторитетних наставників, інші настанови виникають більш спонтанно.

Для того, щоб оцінити мистецький твір необхідним є його якісне сприйняття, де впливовими факторами виступають наявність установок як спрямованості (вибірковості) психіки студентів на певні атрибути мистецтва, підключення належного художньо-емоційного досвіду. Наголосимо, що у процесі сприйняття розпізнаються і диференціюються певні емоційні стани, активізуються художні емоції (прості, елементарні, складні), додаються інтелектуальні операції і поступово відбувається початкове розуміння, де мають місце дії порівняння, зіставлення, трактування. Зливаються інтуїтивне і свідоме, в результаті чого у психіці утворюються художні образи, а якщо це музичні твори, то внутрішньо-слухові уявлення, які задають фундамент для формування художніх смаків та ідеалів.

Аналітична діяльність пов'язана з сферою свідомого, а почуттєва знаходить своє відображення у підсвідомому. Погоджуючись з точкою зору О. Ребрової, що «несвідомі, позасвідомі процеси не піддаються контролю, управлінню, оцінюванню і самооцінюванню» [4, 110], зробимо акцент на тому, що рефлексивна діяльність уможливіє перевід їх у стан свідомих. Відповідно, будь-яке оцінювання (поверхове, ретельне, глибинне) мистецьких творів буде органічно поєднувати у собі свідому аналітичну і несвідому реакції, а також зосереджуватися на вагомих для людини елементах даного твору. Така активізація певних модальностей може проявлятися на вибірковості, частковості (неповноті) або цілісності сприйняття і відбивати індивідуальні психічні процеси (властивості уваги, уви, мислення, пам'яті, відчуття і сприймання та інші особистісні характеристики), що у своїй сукупності віддзеркалюється і на вміннях оцінювати твори мистецтва.



Уміння оцінювати мистецькі твори у галузі музичного мистецтва має свої специфічні особливості, адже в даному процесі включається не лише поточний момент сприйняття, але й залучається попередній музичний досвід та мають місце інерційні реакції внутрішнього слуху, запускаються асоціативні ланцюжки. Тому однією із таких особливостей є спроможність студентів вирізняти загальну архітектоніку музичної форми твору, розуміти цілісність і контекст інтонаційних контурів, паттернів, стрункість та логіку конструкції музичної мови, тобто відчувати ладо-тональні комбінації, визначати рівень складності даного твору, співвідносити з певним історичним періодом і визначати його художню цінність, проектувати цільове призначення та диференціювати інші аспекти.

Уміння оцінювання мистецькі твори, яке пов'язане з аналітичною діяльністю студентів факультетів мистецтв, можна умовно розглядати у площині фізіологічних параметрів і художньої цінності. Доцільно буде навести позицію О. Гусаченко, які відмічає, що технічні аспекти більшою мірою визначаються студентами за фізіологічними характеристиками музичного твору (діапазон, метро-ритмічна організація, тембр, динаміка тощо), а художня сторона «спрямовує людину у світ музичних цінностей як окремої мовленнєвої культури і реальності, де оперують музичними смислами, образами та їх значеннями» [2]. Художній аспект оцінювання завжди звертається до домінуючої естетичної парадигми студентів факультетів мистецтв. Важливими маркерами у даному процесі стають їх музичні уподобання, відкритість або консерватизм у процесі навчання щодо жанрів, стилів на напрямків творів мистецтва. Зважаючи на вищесказане, у художньому плані оцінки мистецьких творів суттєвими є еталони і смаки студентів факультетів мистецтв, які великою мірою містять емоційну складову, а також орієнтують нас до ціннісної ієрархії, її упорядкованості. Ми спираємось на позицію М. Ткач, яка тлумачить систему ціннісних орієнтацій особистості через «ставлення майбутніх фахівців до музики як до цінності» [11, с. 28]. Вагомою є думка науковиці, що орієнтація має розглядатися як результат



(основа пошуку, розвитку, вдосконалення і поглиблення знань) і як процес (особистісний розвиток, в якому відбувається накопичення компонентів розвитку, їх збереження, збагачення та систематизація).

Таким чином, даний показник рефлексивно-усвідомленого компонента проявляє ставлення студентів до мистецьких творів як відправної точки щодо розуміння, збагачення і розширення знань через співставлення їх з наявними еталонами і ідеалами, водночас як до процесу оновлення існуючої системи ціннісних координат, в результаті чого відбувається професійне зростання, адже можуть відкриватися все більш глибокі прошарки розуміння та уможлиблюється особистісний рух через підняття на вищий щабель метазнань.

Третім показником рефлексивно-усвідомленого компонента є вміння використовувати прийоми та засоби мультимедіа. Ми висуваємо даний показник у відповідності до вимог часу, адже сьогодні зв'язок мультимедійних засобів і життя є нерозривним, окрім того він міцніє і нарощує свої оберти, особливо це стосується виконавських галузей мистецтва. Відмітимо, що мультимедійні прийоми і засоби умовно ставлять студентів факультетів мистецтв у роль користувача-споживача інформації, а також у роль її творця. Відповідно даний показник унаочнює вміння студентів діяти через використання мультимедійних засобів як комплексного впливу на органи чуття, як способу подання і зберігання інформації різного типу. Також такі вміння поширюються на спроможність студентів користуватися програмово-апаратним забезпеченням, яке дозволяє працювати з даними різної природи. Ще один вид умінь полягає у створенні певного продукту, що буде складатися з даних різного типу (структурування сайту, електронної енциклопедії тощо). Важливим моментом в обґрунтуванні даного показника ми зазначаємо те, що мультимедійні засоби у вокальному навчанні завжди мають залишатися допоміжним арсеналом та артибуцією, а співацькі вміння займати провідне положення. Водночас, вміння як здатність належно виконувати певні дії поширюються на різні сторони навчальної та



виконавської діяльності, тому природньо охоплюють прийоми роботи з мультимедіа й розглядають їх як необхідних робочий ресурс.

Розглянемо поле прояву умінь з використання студентами факультетів мистецтв мультимедіа. Одним із важливих умінь є вправність у процесі використання електронних ресурсів як джерела і генератора знань та досвіду інших практиків даної галузі, а також дотичних мистецьких знань. Важливим умінням стає лаконічне, стисле вираження свого запиту в електронних архівах наукової, навчальної, методичної та навчально-методичного призначення сфери. Окрім того, студенти факультетів мистецтв повинні вміти визначати синонімічне поле у професійній діяльності і володіти термінологією, лексикою на відповідному рівні, адже пошуки у подібних електронних репозитаріях здійснюються за ключовими словами.

Серед умінь використовувати засоби мультимедіа ми також розуміємо спроможність студентів факультетів мистецтв проводити чітку межу між фундаментальними та дотичними дослідженням, здатність визначати їх наукову обґрунтованість, достовірність і прагматичну цінність. Таку сторону умінь не можна недооцінювати, адже на сьогодні в світі існує велика кількість недостовірних інформативних джерел (у тому числі штучний інтелект за певних ситуацій), які утворюють інтелектуальну пастку для молодого покоління, що має недостатній досвід у необхідній сфері. Мова йде про шахрайські сайти і джерела, про фейкові сайти, які подають інформацію у спотвореному або свідомо неправдивому вигляді, сюди відносяться і ті сайти, які містять неперевірену наукову та методичну інформацію.

Необхідним є уміння щодо експлуатації електронних освітніх ресурсів та здатності шукати необхідні навчальні платформи. Метою використання таких мультимедійних засобів є нарощування інформаційного потенціалу, упорядкованості інформаційного поля, швидкості і оперативності доступу до пластів інформації. Безпосередньо уміння студентів буде виявлятися у здатності



покроково слідувати інструкціям з їх використання, обирати з запропонованих навчальних платформ ту, яка найбільш відповідає освітнім потребам і вибору адаптивної стратегії.

Експлуатаційні спроможності студентів будуть відображатися на якості отримання інформації. У даному контексті доречно навести характеристики інформації, надані В. Плескач, Ю. Рогушиною, Н. Кустовою як «репрезентативність, змістовність, достатність, актуальність, своєчасність, точність, достовірність, сталість» [5, с. 58]. Ми погоджуємось з авторами, що інформаційні ресурси – це те, що з часом тільки збільшується у обсязі, тому для студентів факультетів мистецтв важливо уміти використовувати не лише готові мультимедійні продукти-артефакти, але й зберігати та створювати нові.

Зважаючи на специфіку вокального навчання, важливим висуваємо таке уміння використовувати засоби мультимедіа як елементарне створення і обробка звукової інформації, що згідно Ю. Олійник здійснюється «двома способами: MIDI-технології; цифровий звук (Digital Sound)» [3, с. 12]. Музична практика сьогодення вимагає умінь здійснювати запис (соло) і декількох інших інструментів, тому обізнаність студентів факультетів мистецтв у цій сфері дозволяє робити промо-версії, уникаючи похибок звукових характеристик звучання, шумів і завад.

Необхідним умінням є здатність користуватися мультимедійними засобами для створення музичних партитур у програмі S cakewalk Overture. Як зазначає Ю. Олійник, «по-перше, партитура є текстографічним документом, складається з партій одного або декількох музичних інструментів (голосів). По-друге, партитура – це файл у внутрішньому форматі» [3, с. 27]. Відповідно уміння працювати з електронною версією партитури і переводити даний файл у різні формати є нагальною потребою для студентів факультетів мистецтв університетів.



Даний показник також демонструє якість володіння студентами прийомами редагування нотного тексту та можливостей та специфіки здійснення елементарного звукозапису. Ми урахуємо позицію А. Бондаренко та В. Шульгіної, які стверджують, що необхідним є обізнаність у: недеструктивному монтажу звуку; конвертуванні файлів у різні формати; компетентності щодо обробки звуку та його ефектів; вирізанні шумів; роботі з мультимедіа в живому часі; здатності реставрувати фонограми за потреби; здійсненні багатоканального зведення і збереженні отриманих результатів; розумінні відліку часу у секвенсері (абсолютний і музичний); здійсненні покрокового запису; спроможності здійснювати редагування не окремих повідомлень, а цілих фрагментів та інших операціях.

Отже, важливими стають уміння використовувати різні режими запису (Manual; автоматичний: час; автоматичний: поріг; автоматичний: MIDI Timecode). Окрім того уміння виокремити у записі «почерк» звучання співацького колективу, яке створює його «ефірне» обличчя. Мультимедіа засоби дозволяють підсилювати звукову палітру кольорами, декораціями, задіянням шрифтів титрів, реклами, офіційної адреси, фірмового значка, графічних заставок та інших. Таким чином мультимедійні засоби за їх умілого використання створюють віртуальний імідж колективу, що є необхідністю і вимогою нинішньої реальності мистецтва.

У **висновках** доцільно зазначити, що особливості готовності студентів факультетів мистецтв до впровадження інновацій з позиції рефлексивно-усвідомленого конструкту є вкрай важливими, адже цей структурний компонент концентрує осмислення майбутніми вчителями музичного мистецтва естетичної картини музичного світу, власного навчання та професійної діяльності через міркування і рефлексивні дії. Він спонукає позиції студентів факультетів мистецтв до креативної осмисленої співпраці, самостійної творчої роботи де



вони виступають як новатори навчально-виховного процесу завдяки оперуванню формами, прийомами, засобами і методами інноваційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бондаренко А. І., Шультіна В. Д. Музична інформатика : навч. посіб. Київ: НАКККіМ, 2021. 190 с.
2. Гусаченко О. Музичний слух як важливий чинник професійної майстерності здобувачів мистецької освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Вип.11. Ужгород 2025, с.79-85.
3. Олійник Ю. І. Інформаційно-комунікаційні технології в музиці: цифрові музичні інструменти. Навч.-метод. пос. Ч.І. Херсон: Штрих, 2013. 59 с.
4. Падалка Г. М. Музична педагогіка: Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / За ред. В. Г. Бутенка. Херсон: ХДП. 1995. 104 с.
5. Плескач В. Л., Рогушина Ю. В., Кустова Н. П. Інформаційні технології та системи: Підруч. для студ. екон. спец. Київ: Книга, 2004. 520 с.
6. Професійний саморозвиток майбутнього фахівця: Монографія / За ред. В. А. Ковальчук. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 204 с.
7. Реброва О. Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва: монографія. Друге видання, перероб. і доп. Суми: Цьома С. П., 2023. 310 с.
8. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Педагогічна психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
9. Сегеда Н. А. Професійний розвиток викладача музичного мистецтва: історія, методологія, теорія: монографія. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. 273 с.



10. Ткаченко Т. В. Формування вокально-сценічної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних вузів: монографія. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2016. 307 с.

11. Ткач М. Ціннісні орієнтації як базовий конструкт формування професійного світорозуміння майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 2023, 2 (28), 23–34.
[https://doi.org/10.31499/2307-4914.2\(28\).2023.291723](https://doi.org/10.31499/2307-4914.2(28).2023.291723)

12. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура: монографія / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, С. В. Пролєєв [та ін.]; Ін-т обдар. дитини АПН України. Київ: Пед. думка, 2008. 471 с.

13. Havrilova L., Ishutina O., Kozyr, A., Khvashchevska O. (2020), & Chuhai, S. Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. *OPUS – ANPPOM's Electronic Journal*. Vol 26. No 1. <https://dx.doi.org/10.20504/opus2020a2605>

14. М. Tkach, O. Oleksiuk, L. Bobyk, M. Mymryk and W. Liming. (2024). Non-linear thinking strategies in post-non-classical higher art education: A synergistic concept. *Sci Herald Uzhhorod Univ Ser Phys*. (55): 1994-2005.
<https://doi.org/10.54919/physics/55.2024.199kv4>

15. Tkach, M., Kozyr, A., Mymryk, M., Holubytska, N., & Khomych, I. (2025). Effectiveness of multimodal communicative practices in higher artistic education: An analysis of contemporary approaches. *Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE)*, 18(1), 235-255.
<https://doi.org/10.18785/jetde.1801.13>